

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968.*
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g02-shoot-d1e230073/facsimile.pdf> (tilgået 01. juli 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

Maatte jeg seerligt gjere den tredje Rigsdagmand det Spørgsmaal, naar det behøves i Forslaget under Nr. 19: „og Sammensættelse af Indstillingerne herved“, om det da er Mening, at dette skal referere sig alene til § 64 eller til alle Sammensættelse Indstillinger i dette Afst.?

Forsl.: Det er min Mening, at det skal gjælde alle Indstillingerne.

Forsamlingen: Derfor det gjælder alle de følgende Indstillinger, vil deraf følge, at naar Forslaget under Nr. 18 antages, maatte alle af Udsættelse følgende Paragrapher herved være foreslåede, uagtet de dog ikke nu kunne komme under Behandling. Men da Forslaget optager den første Paragraph af Udsættelse § 64 med en Forandring, kunde det jo ogsaa være Mening, at det kan være Reften af denne Paragraph, der skulde foreslåes som Sammensættelse Indstillinger.

Forsl.: Det vil maatte flere Beslutninger at fortælle det foresl. som jeg har villet det, men muligt det og kunde indskrænket, som den høierrade Formand har sagt, saaledes at det kan er Reften af denne Paragraph, der skal foresl.?

Forsamlingen: Altsaa vil det kan være Reften af den foresl. § 64, der er foresl. at skulle foresl.?

Forsamlingen: Vi ere 2, der under Nr. 19 have tilladt os at stille et Endringsforslag, nemlig Hr. J. M. Hansen og jeg. Hvilket gaar ud paa at foresl. at Kirkens Medlemmer en konstitutional Bestyrelse. Derfor det nemlig i en almindelig Lov fastsættes, at Kultusministeren skal raadspørge en Kirkeforsamling, før den giver noget Forslag, og for den langsigtede Beslutning tillige foresl. Kirkens Bestyrelse, da kunde det være i sin Sag og er ikke af en saa forældet Bestyrelse, ja kunde maatte endog være rigtig, hvorfor jeg ikke vil indlade mig; men hvad der forekommer mig afsat af det, er, at vi saar en almindelig Rigsforsamling her i Landet, og at man bringer de forskellige Indstillinger til at staae i et ganske andet Forhold end hidtilværende. Men det er ingen anden Grund, hvorfor Bestyrelsen saaledes settes ved en særskilt Regel, der er ikke andre Indretninger. Men skulle herved om det Mening, før den blev givet som en del af Indstillingerne. Derfor er det, at vi have tilladt os at stille et Endringsforslag, og det skulle gjælde mig, hvis Forsamlingen ikke gaar ind derpaa; der vinder det ved at sætte det tilside, men derfor det bestemmes, at Kirkeforsamlingen ligesom i al Hænde, da troer jeg, at man vil sætte sig for en ikke ringe Bænk, og den første Bænk, troer jeg, vil være for Kirken selv.

J. M. Hansen: Foruden hvad de to andre andre Taleere have anført til Forsvar for den af os gjorte Indstilling, skal jeg tilføje, at det forekommer mig, at Oplysningen af den omhandlede Sætning indtil kunde blive generende for Kultusministeren. I et foregaaende Maade erklærede denne nemlig, at der efter hans Tanke skulde sammensættes en raadspørgende Synode, før den kunde foretages nogen bestemt Lov. Men naar Forsamlingen vedtager det Forslag, der er tilladt af Udsættelse, saa vil den være indskrænket i det Omfang, hvori den kunde tænke denne Kirke Synode, idet den da kan vil kunne bringe den i det Omfang, Paragraphen selv bestemmer, at den skal have, medens at, naar en Synode var bleven sammensat af Kultusministerens egen Forordning og Regjeringens Bestyrelse, saa kunde den ogsaa herved om et hvilket som helst andet Indlæg, som Kultusministeren kunde ønske at forelægge Forsamlingen. Den tredje Taleer erklærede udfølgelig paa mit Spørgsmaal under den foregående Behandling, at det ikke var Udsættelse Mening, at denne Kirkeforsamling skulde herved om den Lov, § 64 omhandle. Kultusministeren vilde altsaa, naar der blev sammensat en Synode efter denne Bestemmelse, være forhindret fra at høre denne Mening ogsaa over hin Lov, medens den, hvis den var bleven sammensat under denne Bestemmelse, kunde høre om et hvilket som helst andet, og da ogsaa om dette Spørgsmaal.

Jeg har fremdeles, forsaavidt Udsættelse Forslag skulde blive antaget, tilladt mig at foresl. en Tillægsbestemmelse under Nr. 20, nemlig at der efter Udsættelse Forslag skulde tillægges: „hvis Medlemmer vælges af Menigheden.“ Jeg skal tillade mig ganske kortelig

at meddele dette Tillæg. Den høierrade Kultusminister har under den foregående Behandling erklæret sig fuldkommen enig i, hvad jeg og flere Taleere ansaae for det Rette, nemlig at det bestemt forblev, at Medlemmerne af Synoden ikke udværges af Kongen, men saaledes, at den kunde være af være valgt i og af Kirken, og en anden Minister, der har retligt Krav paa at kaldes høierradig, og andre ogsaa i Udsættelse af sit Forslag som Medlem til at sammensætte en saadan Synode, at det kunde antages, at de Medlem, som foresl. ansaae det til at tage Sæde i Høierradepresentationen, ikke vilde anses for de med tilladelse til at høre Sæde i en Kirkeforamling; den har altsaa ogsaa foresl., at Høierrad skulde vælge Medlemmerne til Synoden, og der er da ikke nogen Uoverensstemmelse i at optage dette Tillæg; men jeg mener ogsaa, at det kunde være daad rigtig og nødvendigt at optage det af andre Grunde. Man vil erindre, at den høierrade Kultusminister i Anledning af Interpellationen angaaende Kirkens Medlemmer paa Høierradets af det høierradige 19de kongevælgte Medlem (Lage Müller) har udtalt, at en saadan Kirkeforamling ikke kunde være sammensat, før den ordentlige Rigsdag havde været sammen foruden denne, og at der altsaa vilde medgaae en ikke saa ganske kort Tid, før den Synode vilde blive sammensat, at altsaa, saaledes som det ogsaa blev anført af den samme Minister, den høierradige Uoverensstemmelse let kunde indtræffe, at der til den Tid kunde herved er andre Kultusministere, som ikke nærede saa fejlsædne og fejlsige Ansættelser som den nærværende; og naar en saadan Bestemmelse derfor ikke blev indført i Grundloven, udværgte man sig for, at Kirkeforamlingen blev sammensat paa en ganske anden Maade, end man her har antaget. Det er med disse Ord, at jeg skal tillade mig at anbefale det af mig foresl. Tillæg.

Ordningsregulering: Med Hensyn til det Endringsforslag, der er tilladt af den Taleer, der sidst talte sig, den tredje Rigsdagmand for Svendborg Amt (Hr. Distrikt J. M. Hansen), under Nr. 20, har jeg noget at sige. Det er nemlig det sandsynligt, at et saadan Kirkeforamling vilde komme til at bestaae best af Medlem, best af Kongelig; men derfor nu dette Endringsforslag gaar igennem, saa ser jeg ikke rettere, end at samtlige Medlemmer, saaledes de Medlem som Kongevælgte, skulde vælges af Menigheden, hvormed det var navnlig at tænke sig, at de kongevælgte Medlemmer udværges af Medlem og de kongevælgte Medlemmer af Menigheden. Derfor det altsaa skal foresl. saaledes, som jeg har anført, da forekommer det mig, at dette Forslag ikke bør anbefales, og anderledes troer jeg ikke, det kan forhaas, hviend jeg ikke ved, om det er Forslagstillerens Mening.

H. Jespersen: Det forekommer mig dog uønsket, at Forslagstillerens Mening ikke kan være anden end den, at Menigheden skulde vælge samtlige Medlemmer, og at det overlades den at vælge enten Medlem eller Kongelig.

Kultusministeren: Med Hensyn til de Indringer, der nu sidst er fremkomne i Anledning af det under Nr. 20 foresl. Endringsforslag, skulde jeg, til Oplysning om, hvad der fra Ministeriets Side er tilføjet, blot erklære, at det her ligger saavel i min Foremands Tanke som i min, at et saadan Kirkeforamling skulde sammensættes paa den Maade, at Medlemmerne vælges selv et vist Antal Medlemmer, og Menighedsbestyrelsen frit et andet Antal Medlemmer. Forsaavidt det nu ved dette Forslag tillægges at lægge Valget af samtlige Medlemmer i Menighedsbestyrelsen Hænder, saa er Medlemmerne som Hænder ikke til Følgelse til indskrænket at vælge et vist Antal Medlemmer, der efter dens Ansættelse skulde være udtalt, hvad der i Hænderen er og berører sig, da kan jeg ikke negte, at en saadan Bestemmelse i Grundloven forekommer mig meget betænkelig, og derfor kan jeg ikke andet end forraade den.

Ordningsregulering: Hvor forskjellige Meninger der end kunne være om Høierradets af den ministerielle Bestyrelse fremfor den kongevælgte, kan det dog ikke negtes, at det, at et stort Antal Sager er overladt til en enkelt Mand Behandling og Bestyrelse, at dette ogsaa kan give Anledning til nogen Uviljelighed. Det forhaas sig, at Ministeren er Uviljelighed underforstået, men vi vilde dog, at dette kan gjælde i Høierradets til de aller vigtigste Spørgsmaal. Som en Udsværgelse med denne Uviljelighed vil det uventet være Medlem, at ethvert Samfund, enhver Commune skal i sine Indstillinger først høre.